

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Respondetur priori fundamento prioris sententiæ. c. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

vsuari solent, quos enumerat statim eodem capite his verbis. Ita vnus, quidem est (quemadmodum & in diuisione contrariorum descriptum) idem, simile, & aquale, multitudinis vero, diuersum, dissimile, & inaequale est, de quibus statim differet, & varias acceptiones illorum affert.

Verum enim vero, si Aristoteles verbis allegatis vellet significare, vnum & multa opposita esse multis modis oppositionis, etiam vt significatur, sicut diuisum & indiuisum, hoc non obstat, quo minus non opponerentur contrarie, vt nos contendimus; imo sequeretur, non solum oppositi priuatiue, vt aduersarij defendunt. Et hæc satis de testimonio Arist. quod iussit omnium quæ afferri possunt, nobis esse debet.

Sed ratione probatur, primum quidem argumento ad hominem. Si enim verum est, vt Sanctus Thomas fatetur locis citatis, vnitatem, quæ est principium numeri in prædicamentis quantitatis, significare aliquid positium formaliter, quod alio modo explicari nequit, quam quod sit principium numeri, cur ergo vnitatis, quam vocant transcendentalem, quæ non solum in rebus quantis, sed in alijs etiam reperitur, non erit formaliter quid positium, quod principium multitudinis esse dicatur. Quod si respondeas, vnitatem numeri, qui est in prædicamento quantitatis, supra substantiam addere aliquid positium re ipsa distinctum, scilicet quantitatem corporis continuam, supra illam tamen nihil positium addere, sed solum negationem diuisionis, & ita, quod ad hoc spectat, eandem esse rationem vtriusque vnitatis, sequitur magnum absurdum, nempe numerum de prædicamento quantitatis formaliter, non nisi priuationibus consistere, quod vero vnitatis numeri qui collocatur in prædicamento, sit in quantitate continua, parum refert, quantitas enim continua non est ratio formalis vnitatis, sed materiale subiectum, alioquin vna species quantitatis secundum rationem formalem scilicet secundum continuitatem, componeret aliam nempe numerum: vnitatis vero consideratur à Mathematico abstracta à quauis materia, & à quantitate corporis: ergo quamuis vnitatis negatione commodius à nobis explicetur propter rationem superius assignatam, eius tamen formalis ratio est quid positium, quod explicari potest per principium multitudinis.

Deinde probari potest: quoniam omnis negatio, quæ est in subiecto nascitur ex aliquo fundamento positium, vt patet inductione: illud ergo formale positium, quod consequitur negatio diuisionis, erit formalis ratio vnitatis: namque, vt sequenti capite dicemus, ens vt ens, vel esse, significatur extra numerum singularem, & pluralem, abstrahitur ab vno & à pluribus: ergo vt ei coniungatur negatio diuisionis, aliquid etiam positium ei accedere debet: alioquin non magis ei conueniret negatio diuisionis, quam ipsa diuisio, & multitudo.

Postremo, si vnitatis est priuatio, aut negatio non potest esse alterius, quam multitudinis: ac proinde prior debet esse multitudo, quam vnitatis: quia prior est habere, quam priuatio: consequens autem est absurdum, quia vnitatis potius est principium multitudinis. Respondent aliqui, vnitatem formaliter consistere in negatione

multitudinis, non formaliter acceptæ, sed pro fundamento: fundamentum autem multitudinis dicunt esse hæc & illam entitatem. Verum hæc solutio friuola est: nam vnitatis non priuat hæc, & illa entitate: alioqui vnitatis, quæ est in Petro, & Ioanne, esset negatio entitatis ipsius Petri, & Ioannis, quæ est multitudo pro fundamento. Dicunt, non esse priuationem entitatum secundum rationem entis, sed secundum rationem huius, & illius simul. Verum hoc nihil aliud est, quam asserere, vnitatem esse priuationem huius & illius entitatis, quatenus diuisa & plures sunt: & ita secundum illam rationem vnitatis erit priuatio multitudinis formaliter; ac proinde multitudo erit prior, quod tanquam absurdum supra inferebamus. Porro autem negationem diuisionis, & multitudinis idem esse; quia multitudo, & diuisio formaliter idem sunt, sequenti disp. patebit.

CAPVT III.

Respondetur fundamento prioris sententiæ.

AD rationem prioris sententiæ Respondeo, cogitari quidem posse rationem entis præcisa aliqua ratione positua, etiam si non intelligatur ratio vnitatis, aut pluralitatis. Ita enim vnitatis & bonitas sunt passionis entis, vt ens sine illis possit intellectu apprehendi, etiam si cum illis reciprocetur. Quinimo aliter ponitur bonitas passio entis, quam vnitatis: hæc enim sola non reciprocatur cum ente, sed vnitatis vel pluralitatis: bonitas autem sola cum ente conuertitur, & illius passio esse dicitur. Intelligitur autem ratio entis non intellecta vnitatis, nec pluralitate, quoties concipimus ipsum ens, neque in numero plurali nec in singulari, vt significatur verbo infinitiuo, *Esse*: quod si ens alijs nominibus, aut verbis significatur, non potest cogitari, nisi aut sub vnitatis, aut sub multitudine; non ideo est, quia ratio vnitatis sit negatio; nam licet ita esset, posset sine negatione apprehendi, sed quia nomina per numerum singularem, & pluralem disposita sunt, vt significant ens tanquam vnum, vel tanquam multa. Quare idem argumentum contra priorem sententiam confici posset, & eodem modo soluendum esset, nempe quacumque negatione præcisa semper quodlibet ens apprehendi, vt vnum, & singulare, ac proinde rationem vnitatis, non posse in negatione constitui.

DISPUTATIO CXXXIX.

An nomina numeralia significant aliquid positium in Deo.

Due Scholasticorum sententiæ. c. 1.

Nomina numerorum in Deo significare aliquid positium supra singulas vnitates, vtrius opinio est. 2.

Soluitur ratio secunda sententiæ. cap. 3.

CAPVT I.

Due Scholasticorum sententiæ.

EX superiori disputatione non obscure colligi videtur, quid in præsentī dicendum sit, sed quia varie etiam in hac re Scholastici senserunt, eorum placita recensere opere prærium erit.

Magister